

Олександр Мефоді́йович Маринич (4 вересня 1920, Суботці — 23 серпня 2008, Київ) — географ-геоморфолог, дослідник природи України, член-кореспондент НАН України, доктор географічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міністр освіти УРСР (1971—1979 рр.). Депутат Верховної Ради УРСР 8-9-го скликань. Кандидат в члени ЦК КПУ у 1971 — 1981 р. Президент Українського географічного товариства (1964 — 1995 рр.)

Народився 4 вересня 1920 року в селі Суботці Олександрійського повіту Кременчуцької губернії (тепер Знам'янського району, Кіровоградщина). Батько був головою колгоспу.

З 1927 р. — навчання в початковій школі села Суботці Знам'янського району Кіровоградської області. Згодом сім'я Мариничів переїхала до сусіднього села

Богданівка, де Олександр навчався у 5 класі середньої школи. Далі продовжував навчання у середній школі № 4 м. Кіровограда, яку закінчив 1937 року з відзнакою. Після закінчення середньої школи в 1937 році вступив до Київського університету. На початку Німецько-радянської війни Олександр Маринич — студент геолого-географічного факультету Київського університету — учасник бойових дій Південно-Західного фронту, брав участь у обороні Києва, отримав тяжкі поранення. У 1942 році закінчив Казанський університет. З 1943 до 1945 року — радист, комсорг танкового батальйону. Член ВКП(б) з 1944 року.

Після перемоги над Німеччиною Маринич О. М. повернувся до Київського університету, де під керівництвом В. Г. Бондарчука розпочав наукову і педагогічну роботу. За чверть століття він пройшов шлях від асистента до доктора географічних наук, професора. У 1948 році (під науковим керівництвом академіка В. Г. Бондарчука) захистив кандидатську дисертацію «Геоморфологія Подільського Придністров'я». Разом з В. Г. Бондарчуком та професором П. К. Заморієм у 1949 році створив кафедру геоморфології в Київському університеті. У 1961 році захистив у Московському університеті докторську дисертацію «Геоморфологія південного Полісся». Науковим консультантом був академік І. П. Герасимов, офіційними опонентами — професори К. К. Марков, К. І. Геренчук, Г. І. Гарецький, які дали високу оцінку науковому дослідженню О. М. Маринича. 1969 року його було обрано членом-кореспондентом АН України.

У 1956–1971 роках — завідувач кафедри фізичної географії, декан географічного факультету, у 1968–1971 роках — проректор з навчальної роботи Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Читав курси: «Історія і методологія географічної науки», «Сучасні проблеми географії», «Фізична географія України», «Фізична географія Європейської рівнини і Кавказу», «Геоморфологія України»,

«Географічні основи природокористування». Читав лекції в університетах Франції, Польщі, Хорватії, США, Канади, Індії.

Академіком Олександр Мефодійович не зміг стати, оскільки був на посаді міністра освіти УРСР (2 березня 1971 — 3 липня 1979), а дійсні члени АН не могли займати посади в міністерстві, а в ті часи відмовитися від такої пропозиції було неможливо. Та ставши міністром, Олександр Маринич поставився до цієї справи з такою ж відповідальністю, як і до всього іншого. За часів його керівництва Міністерство освіти багато уваги приділяло практичному одержанню загальної освіти всією молоддю, підвищенню кваліфікації вчителів і керівних педагогічних кадрів, підготовці нових шкільних підручників і навчальних посібників, методиці викладання шкільних дисциплін, трудовому вихованню учнів.

О. М. Маринич очолював делегації України і виступав на сесіях ЮНЕСКО в Парижі й Тбілісі, а також на міжнародних конференціях з освіти у Скандинавії, Польщі, Німеччині, Великій Британії, Югославії, Канаді, Франції, Індії, США, Японії, Греції, Кубі, Сирії, Лівані. Вивчав досвід освітянської справи в зарубіжних країнах (Франції, США, Японії, Індії, Кубі тощо). Опублікував ряд праць в педагогічних виданнях про стан освіти в Україні.

З 1979 до 1989 року — керівник відділення географії Інституту геофізики ім. С. І. Суботіна АН УРСР, з 1989 року — радник дирекції Інституту географії НАН України і професор кафедри фізичної географії і охорони природи Київського університету імені Тараса Шевченка. Є одним із засновників Інституту географії НАН України, створеного 1991 року.

О. М. Маринич — відомий в Україні та за кордоном багатогранними науковими інтересами і дослідницько-географічними здобутками. Йому належить провідна ініціатива і роль у створенні унікального видання — тритомної Географічної енциклопедії України. Брав участь в експедиційних дослідженнях на Поліссі, Придніпров'ї, Придністров'ї, Поділлі, Карпатах, а також у Литві, на Алтаї, в Забайкаллі, Таджикистані, Киргизії, Грузії. У 1964–1995 роках — президент Українського географічного товариства, почесний член Географічного товариства СРСР з 1990 року.

Найвідоміші наукові праці О. М. Маринича з геоморфології і фізичної географії Полісся, ландшафтознавства, фізико-географічного районування України, історія географії і історія географічної науки. Так, ще в 50-х роках Олександр Мефодійович організував Поліську комплексну географічну експедицію Київського університету і керував нею. На основі матеріалів цієї експедиції вчений по-новому обґрунтував походження Полісся і формування його рельєфу. Результати досліджень опубліковані у монографіях.

Під науковим керівництвом вченого складені перші ландшафтні карти деяких областей і всієї України. В Інституті географії О. М. Маринич очолював дослідження, спрямовані на опрацювання конструктивно-географічних основ раціонального природокористування, розв'язання регіональних еколого-ландшафтознавчих проблем. Багато часу О. М. Маринич приділяв редагуванню наукових збірників, монографій. Його статті вміщені в багатьох українських та зарубіжних енциклопедичних виданнях.

У 1991 році О. М. Мариничу присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України, у 1993 році він став лауреатом державної премії України в галузі науки і техніки за цикл колективних (Швебс Г. І., Щербань М. І., Шищенко П. Г.,

Пархоменко Г. О., Горленко І. О., Руденко Л. Г., Паламарчук М. М.) монографій «Географічні основи регіонального природокористування в Україні» . Почесний професор Сімферопольського університету від 1994 року.

Відзначений державними нагородами: орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома орденами Трудового Червоного Прапора, 17 медалями. У 2001 нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.